

Ik denk: 'Halleluja, ik denk!'

Over opwekking & verstand.

God is de Schepper van onze grijze cellen. Onze hersens zijn Gods geschenk en mogen en moeten tot Zijn eer benut worden. Heb God lief met heel je verstand. Daarom studeren christenen, doen zij aan wetenschap en zijn ze bezig met het zoeken naar technische oplossingen. Als je in Afrika langs de dorpen rijdt zie je telkens een kerk, een kliniek en een school. De zending bracht geloof, onderwijs en zorg, die drie horen bij elkaar. Maar ook in het nemen van beslissingen zijn we dankbaar voor een helder verstand. Er is geen tegenstelling tussen het werk van de Heilige Geest en goed gebruik van ons verstand. Van Bezaleel werd gezegd dat hij vervuld was met Gods Geest, met wijsheid, inzicht, kennis en vakmanschap. (Exodus 31) Verstand is aan ieder mens gegeven als deel van de schepping. Dat heet ook wel 'algemene genade'. Dus zowel de gelovige Newton als de atheïst Einstein ontvingen van God hun verstand.

In de geschiedenis zie je dat christenen, net zoals alle mensen, reageerden op een bepaalde trend. Bijvoorbeeld toen de kerkleiding heel erg de nadruk legde op de leer en het verstand, kwamen er bewegingen op die de nadruk legden op persoonlijke beleving en leiding van God. Denk aan Petrus Waldes in Frankrijk, John Wycliffe in Engeland, Johannes Huss in Tjechië, Geert Grote in Nederland en iemand als Franciscus van Assisi in Italië. Zij riepen honderd duizenden Europeanen terug tot persoonlijk geloof en nieuwe toewijding. Franciscus had geen hoge dunk van al die boekenwormen in de kloosters en universiteiten. Maar de opwekkingsbeweging van de Reformatie, Luther, Calvijn verbonden persoonlijk geloof en studie juist wel met elkaar. Zij vertaalden de Bijbel in de volkstaal, maakten een einde aan de scheiding tussen geestelijken en leken, en benadrukten persoonlijke keuze en getuigenis. (Protestant komt van pro-testare: ergens voor getuigen) Luther zei zelfs: Wie niet studeert is niet bekeerd! De latere opwekkingsbewegingen waren ook vaak een reactie op lauwheid, vastgeroeste tradities, het eenzijdig nadruk leggen op het verstand en leer. In ons land het Reveil vanaf 1850, de Pinksterbewegingen vanaf 1900, de charismatische bewegingen vanaf ongeveer 1950, de evangelische beweging van na 1970 kun je best een wonder noemen. Men had gedacht dat het voorbij was met de kerk, maar dat de Opwekkingsconferenties jaarlijks 50000 mensen zou trekken, had niemand voorzien. Ook niet de opkomst van de EO, de impact van de honderden evangelische organisaties, gospel muziek, honderdduizenden christen immigranten etc. Maar als de opwekking en de evangelische beweging volwassen wordt vraagt dat ook om evenwicht tussen 'ziel, hart en verstand', tussen gevoel en verstand. Opgewekt zeggen: 'Hallelujah, ik denk!'

De Bijbel over denken en denkers

In de eerste plaats moeten onze hersens gewassen worden. Er zijn nogal wat kronkels die daar niet horen. De Maker en Eigenaar van onze hersens wast ze zelf en maakt ze gezond en bruikbaar. De tekst uit Galaten 2:20: 'Niet ik leef maar, maar Christus leeft is mij', betekent wat mij betreft ook: 'Niet ik denk meer maar Christus denkt in mij...' en Hij denkt in mij mee met 100% respect voor mijn vrijheid, karakter, verantwoordelijkheid en vermogen. Paulus zegt: *onze gedachten* zijn van Christus. (1 Korinte 2:16) God doorziet van verre onze gedachten (Psalm 139:2) en kent ons volledig (1 Korinte 13:12) Ons verstand moet 'geheiligd – dat is apart gezet worden- voor Gods- en eigen gebruik. Spreuken 20:27 zegt: Het licht van de HEER beschijnt de geest van de mens, het dringt door tot in zijn diepste gedachten. Dit betekent dat mijn denken verbonden is met Gods Geest. Voor velen zal al het bovenstaande als een 'kooi' klinken. Daar was ik ook ontzettend bang voor toen ik nog geen christen was. Ik was doodsbenuwd dat mijn vrijheid en mijn creativiteit voorbij zou zijn als ik Jezus toestond in mijn hart en hoofd te laten komen. Maar het tegendeel is waar gebleken: de liefde van God maakte mij vrij...ik heb mij als bedelaar laten vinden, en Hij heeft mijn denken geschikt gemaakt om in alle vrijheid te zoeken naar waarheid en echtheid. Dat wassen gaat door: ik moet mijn geest en mijn denken voortdurend laten vernieuwen. (Efeze 4:23) . Al ons gelovig denken gaat uit van een eerste hartsgedachte die spreekt tot het

verstand. Die hartsgedachte heeft zijn eigen **redenen**: wel... of...geen rekening houden met God. De dwaas zegt **in zijn hart**: God bestaat niet...en vervolgens vereert hij (een deel van) de schepping. (Romeinen 1:22,23) De gelovige zegt in zijn hart: Er is een God en van daaruit begint mijn denken. Vanuit die harts-grond begint het denken van de christen en neemt hij iedere gedachte krijgsgevangen om haar aan Christus te onderwerpen, (2 Korinte 10:5);

In welke richting moeten we denken? Zo maar vijf gedachten: In de eerste plaats is **denken is gedenken**. Israël wordt voortdurend opgeroepen om Gods weldaden en beloften in *gedachten* te houden: *bedenk* dat u zelf slaaf was...*bedenk* wat de HEER, uw God, de farao en heel Egypte heeft aangedaan, (Deuteronomium 5:15,15:15 etc.); Ik *overweeg* elk van uw werken en houd *in gedachten* uw grote daden. Psalm 77:13; Vervolgens is denken **het recht** zien: Rechtvaardigen *denken volgens het recht*. Spreuken 12:5; Israël houdt Gods woorden *in gedachten* en maakt ze zich eigen. (Deuteronomium 11:18); Hoe lief heb ik uw wet, heel de dag is hij in mijn *gedachten*. (Psalm 119:97); Vervolgens: **Denken is wijsheid zoeken**. Het begin van de wijsheid is het ontzag voor de Heer. Spreuken en Prediker staan vol van levenswijsheid en dus van gelovig denken. Zij probeert de wereld te doorgronden. Dat is het radicaal kritisch denken van de gelovige, die vreemdeling is op aarde, en zich dus altijd burger weet van een ander koninkrijk. Dat is inspiratie voor onze creativiteit en ons inzicht. Ten vierde is **denken is ordenen en beheersen**. Dat is namen en taal geven aan wat wij meemaken, om te ontleden en te onderscheiden, om te zien en te onderwijzen wat het verschil is tussen goed en kwaad, tussen goed, beter en best. Tenslotte: **denken is liefhebben**: al doorgrondde ik alle geheimen en bezat alle kennis maar had de liefde niet ik zou niets zijn...(1 Korinte 13:2) Bedenk alles wat waar, edel, rechtvaardig, zuiver, lieflijk, eervol, deugdzaam is en lof verdient. (Filippenzen 4:8) Denken is onderdeel van zorgvuldig omgaan met de ander en zorgvuldigheid is onderdeel van de kwaliteit van de liefde en echte liefde zoekt naar kwaliteit. Nog een opmerking over de christen denker: Paulus raadt ons aan verstandig over onszelf te denken.(Romeinen 12:3) Volwassen te zijn in ons denken;(1 Korinte 14:20)...het gaat daarbij om gepaste zelfkennis, om ootmoed en bescheidenheid.

Geloofs-logika

Brood is brood. Er bestaat geen christelijk brood, maar wel goed en minder goed brood. Christelijk denken moet aan dezelfde eisen voldoen als ieder ander denken. Ook voor christenen is 1 plus 1=2. Maar is er zoiets als denken geïnspireerd door het geloof? Er bestaat Geloofs-Logika! *Door het geloof weten wij, komen wij tot het inzicht, dat God de wereld door het woord heeft geschapen.* (Hebreeën 11:1) Gelovigen worden door ongelovigen vaak gedwongen om zich te verantwoorden voor hun geloof. Maar je zou het in *alle redelijkheid* om mogen draaien: anderen zouden ook gevraagd kunnen worden uit welke bron zij drinken. En eerlijk is eerlijk, geen van ons kan het sluitende bewijs van eigen hartsbron puur op louter verstandelijke gronden leveren. Een ongeestelijk mens begrijpt niet wat van Gods Geest komt. (1 Korinte 2:14) Geloofsweten is helder en duidelijk weten en is de naam wetenswaardig en wetenschappelijk waard. Laat ik een handvol punten noemen die ons joods-christelijk wereld- en mensbeeld vormen:

1, God is schepper. Wij zijn **geschapen**, gewild, bedoeld en geliefd. Ieder mens draagt de vingerafdrukken van God en is van nature toegelegd op een relatie met zijn Schepper! Het leven is een gave en een opgave, of roeping. Als beeld dragers van de Schepper en rentmeesters van de schepping zetten wij het scheppingswerk voort om te ordenen, te benoemen (taal en wetenschap), te beheren en te exploreren. Al ons werk en al ons rusten staat in het teken van deze roeping waarmee wij God aanbidden.

2, Het ankerpunt van ons bestaan, van mijn leven maar ook van de hele schepping, ligt **niet in** de schepping maar **buiten** de schepping, in de Schepper. Alleen door God staat alles vast en houdt alles stand. Hij is niet in de schepping te vinden en dus is niets van deze schepping onze verering waard. Dit is een bevrijdende gedachte, waardoor alle door mensen gemaakte heilige huisjes kritisch bekeken mogen worden. Ook de heilige huisjes van de 'ismen', rationalisme, humanisme, atheïsme en noem maar op.

3, **De tijd is een lijn** van begin naar voltooiing en geen eindeloze cirkel. Die lijn loopt in een drieslag: schepping, zondeval, verlossing. Van het goede begin, naar de keuze van de mens tegen God, waardoor God zelf zijn schepping aan gebrokenheid en dood onderwierp. Gods tegenstander, satan, misbruikt dat goddelijke besluit door ons met gebrokenheid en dood te intimideren. Maar God greep in door Tora en Evangelie en zal aan het eind van de tijd alle dingen nieuw maken. Gods volk is ambassadeur van die toekomst en dus een volk dat *hier en nu* hoop, herstel, vernieuwing brengt. Wij geloven niet in de eindeloze herhaling in cirkels, toeval of noodlot, maar in historie als His Story!;

4, **De aarde** en ons lichaam is van God. Wij nemen daarom de aarde en het lichaam en de sociale kant van het leven serieus door gerechtigheid, barmhartigheid, preventieve zorg en zorgvuldige omgang met alles wat God ons heeft toevertrouwd. Maatschappelijke verantwoordelijkheid, politiek en economie, kunst en wetenschap, alle levensgebieden worden gezien als eigendom van Christus en daarom deel van dienst aan God. Alles wat ons richt op 'de hemel', richt ons tegelijkertijd 'op de aarde', zoals Jezus ons leerde: Uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel.

5, De **structuur**, of de vorm, alles wat geschapen is is ook zo bedoeld. Door de zondeval is de schepping niet haar vorm, maar wel haar **richting** kwijt. Denk aan een omgevallen stoel: je kunt er niet op zitten maar je herkent wel de vorm. Christenen zijn bezig de stoel op z'n poten te zetten en alles in de richting van Gods oorspronkelijke bedoeling terugbrengen. Te beginnen in je eigen leven.

Tenslotte een mooi woord van de grote denker Paulus: Breng alles met dank bij God, dan zal de vrede van God, die **alle verstand** te boven gaat, uw harten en **gedachten** in Jezus Christus bewaren. (Filippenzen 4:7)

Otto de Bruijne